

Prof.dr hab. n. med. Wiesław J. Sułkowski
Konsultant
Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu
w Kajetanach k. Warszawy

DZIEKANAT
Kolegium Wojskowo-Lekarskiego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
wpłynęło dn. 17.10.2019r.
podpis AC..... I.dz. 183

Prof. dr hab. med
Wiesław J. Sułkowski
SPECJALISTA
OTOLARYNGOLOGII, AUDIOLOGII I FONIATRII
91-488 Łódź, ul. Jaworowa 29
tel. 616-88-11 ; 3 4 7 0 8 0 5

Recenzja
pracy doktorskiej lek. Laury Anny Polackiewicz

pt. Analiza przyczyn i wyników badań wideonystgmograficznych u pacjentów z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi w wybranej specjalistycznej praktyce lekarskiej w latach 2011-2017

Zawroty głowy i zaburzenia równowagi to objawy stanowiące poważny problem zdrowotny, czego wyrazem jest wysoka częstość występowania szacowana na 20-30 % populacji w wieku produkcyjnym 18-64 lat ; u dzieci i młodzieży obserwuje się je rzadziej ale i tak u 8-18% .

Dobrze się zatem stało , że Doktorantka , dysponując nowoczesnym warsztatem diagnostycznym i bogatym materiałem chorych postanowiła dokonać analizy przyczyn występujących u nich zaburzeń .

Należy to uznać za kolejny wartościowy wkład wzbogacający wiedzę o patofizjologii układu równowagi .

Przedłożona do recenzji rozprawa liczy 134 strony maszynopisu , w tym 12 tabel ,73 ryciny oraz spis piśmiennictwa obejmujący 160 pozycji ściśle odpowiadających podjętemu tematowi .

Układ pracy jest typowy; na jej treść składają się wstęp , założenia i cele, materiał i metodyka , wyniki badań , omówienie i dyskusja oraz wnioski.

W obszernym wstępie Autorka przypomina zarys anatomii i fizjologii układu równowagi , epidemiologię zawrotów głowy , ich przyczyny i diagnostykę różnicową oraz charakterystykę zjawiska oczopląsu , zachowując właściwe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Przechodząc do przedstawienia badań własnych zapowiadanych w tytule rozprawy rozpoczyna je od charakterystyki materiału i metodyki.

Analizą objęta została dokumentacja lekarska i wyniki badań wideonystgmograficznych (VNG) 608 pacjentów (404 kobiet i 204 mężczyzn w wieku 18-85 badanych przez Doktorantkę w prywatnej przychodni laryngologicznej w Opolu w latach 2011-2017.

Przedmiotem retrospektywnej oceny u wszystkich były następujące elementy: charakter zgłaszanych zawrotów, stan błędnika w badaniu VNG, wynik próby Dix-Hallpike'a, patologie w obrębie kręgosłupa szyjnego i badaniach obrazowych głowy, nieprawidłowości w USG Doppler tętnic dogłowych, współistnienie chorób ogólnoustrojowych (nadciśnienie tętnicze, zaburzenia glikemiczne, dyslipidemia, choroby tarczycy) oraz zaburzeń psychicznych i psychoneurologicznych.

Pozwoliło to ostatecznie na zgrupowanie badanych w 11 kategorii postawionych rozpoznań a to: zawroty głowy pochodzenia błędnikowego, łagodne położeniowe zawroty głowy, choroba Meniere'a lub podejrzenie, zawroty głowy pochodzenia szyjnego, zawroty głowy pochodzenia naczyniowego, zawroty mieszane, zapalenie neuronu przedsionkowego, zawroty głowy pochodzenia centralnego, guz kąta mostowo-mózdkowego lub podejrzenie, pourazowe zawroty głowy, brak lub niepewne rozpoznanie.

Wyniki przeprowadzonych analiz, zweryfikowane statystycznie wykazały, że wśród wyżej wymienionych grup rozpoznań dominowały zawroty głowy błędnikowe (35,86%) zaś częstość pozostałych kolejnych diagnoz wynosiła odpowiednio 18,9%, 5,1%, 5,42%, 2,8%, 16,12%, 2,3%, 3,78%, 0,16%, 1,32% i aż 9,05% przypadków, w których nie udało się ustalić diagnozy.

Szkoda, że Doktorantka pominęła tu podanie bliższych powodów uniemożliwiających wyjaśnienie pochodzenia zawrotów.

Natomiast, nadciśnienie tętnicze -jak można było się domyślać z uwagi na jego rozpowszechnienie -okazało się odpowiedzialne za zawroty u 27,47% pacjentów; na drugim miejscu wśród współistniejących chorób ogólnoustrojowych znalazły się zaburzenia czynności tarczycy (6,91%).

Rezultaty analiz potwierdziły, że zawroty najczęściej występowały u kobiet (66,45%) a najliczniejszą grupę stanowili chorzy powyżej 60 r. życia (30,76%).

Należy podziwiać kompleksowość i drobiazgowość badań Doktorantki, w których oceniała szczegółowe parametry wideonystgmografii (jak sakady, śledzenie sinusoidalne, optokinezę, oczopląs samoistny, wyniki próby kalorycznej Fitzgeralda-Hallpike'a z uwzględnieniem deficytu kanałowego, przewagi kierunkowej, arefleksji, symetrii reakcji) i manewru Dix-Hallpike'a; brała również pod uwagę wspomniane już bada

nia obrazowe kręgosłupa szyjnego ,TK głowy , rezonans magnetyczny , USG tętnic szyjnych a także patologie audiologiczne (niedosłuch , szumy uszne) ujawnione w audiometrii tonalnej i impedancyjnej.

Wszystkie te analizy porównawcze odnosiła zarówno do płci jak i wyodrębnionych 5 przedziałów wiekowych badanych tj. <30 lat , 31-40 ,41-50 ,51-60 oraz > 60 lat , stwierdzając-jak już wcześniej zaznaczono-najczęstsze występowanie zawrotów w ostatniej grupie wiekowej.

Na końcu w rozdziale pt. Omówienie i dyskusja uzyskane wyniki analiz konfrontowane są z podobnymi badaniami innych autorów . Jest to interesująca część rozprawy , która dowodzi ponadto umiejętności Autorki korzystania z piśmiennictwa naukowego.

Kończące pracę wnioski odzwierciedlają wyniki badań i są logiczną konsekwencją celów pracy.

Moja całościowa opinia o recenzowanej rozprawie jest pozytywna.

Stanowi ona kolejny przyczynek do lepszego poznania etiopatogenezy zawrotów ułatwiającego skuteczne postępowanie teapeutyczne.

Zastanawia jednakże dlaczego w badanym materiale zabrakło osób poniżej 18 r. życia , skoro współczesne dane epidemiologiczne są zgodne , że na vertigo i dizziness cierpi od 8 do 18% dzieci i młodzieży.

Recenzent oczekuje również wytłumaczenia okoliczności , z powodu których nie udało się wyjaśnić przyczyn zawrotów głowy aż u 9,05% objętych badaniami ; jak przedstawiały się u nich szczegółowe wyniki wideonystagmografii i pozostałej dokumentacji ?

Powyższe uwagi pozostają bez wpływu na dobrą ocenę dysertacji , której realizacja oznacza samodzielne rozwiązanie problemu naukowego wyrażonego w jej tytule oraz potwierdza posiadanie przez Doktorantkę wiedzy teoretycznej w dziedzinie otolaryngologii , otoneurologii i audiologii .

W moim przekonaniu recenzowana praca spełnia wszelkie warunki wymagane od prac doktorskich , stąd mam zaszczyt wystąpić do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z wnioskiem o dopuszczenie lek. Laury Anny Polackiewicz do dalszych etapów przewodu doktorskiego .

Łódź, 15.10.2019 r.

Prof.dr hab. n. med. Wiesław J. Sułkowski

